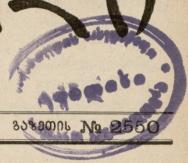

სწოლის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

დამატების № 235

კვირა, 11 ივლისი 1904 წ.

გაზეთის № 2550

ღამნაუავე

(მოთხრობა გურის ცხოვრებიდან)

(დასასრული *)

შუა დღე მოტანებული იყო, როცა ისინი ჩავიდნენ პატარა მტკრიან ქალაქში. იპოვნეს გამოძიებულის ბინა და ავიდნენ სახლში. ცოტა ხანს შემდეგ თეიმურაზს დაუძახეს და შეიყვანეს. ოთახში დიდ მწვანე მაგიდასთან სავარძელში იჯდა ღელ-წვერა, სათვალეზიანი კაცი და ქალაქში იყურებოდა. შევიდა თუ არა თეიმურაზს, სათვალეზიანი კაცი აუჩქარებლად მობრუნდა სავარძლიანად და ათვალ-ჩაათვალეზიანა. იქვე მახლობლად მეორე მაგიდასთან იჯდა გამზადარი, მდილი, ბეჭებში მოხრილი კაცი და რადაცას სწერდა.

— შენ ხარ, — სათვალეზიანმა კაცმა ჩახედა ისევ ქალაქში და ნელა, აუჩქარებლად ამოიკითხა, — თეიმურაზ ონისიმეს ძე გოდორაძე? — ადგა და მიუახლოვდა თეიმურაზს. ჩარგ-

— თორმეტ ოქტომბერს, კვირას, 1902 წელს შენ მონათლე ბეჭევი, რომელიც ვასისი ივანეს ასულს გვერდელაძის ცოლს ებარა გასაზრდელათ?

— კი, ბატონო.

— რა საფუძველით?

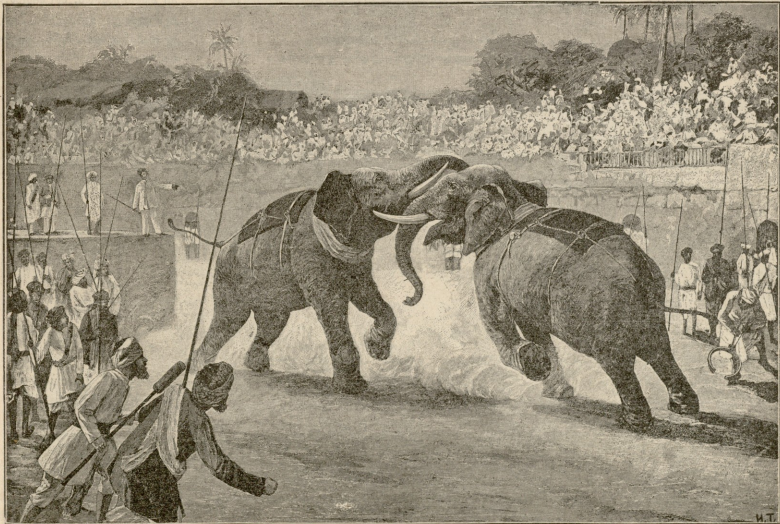
— რავე რა საფუძველით, ბატონო, რას მიბრძანებ: მივერ მივითი, მინდოდა ბაღანაის მონათლა და მოენათლე. ვინ მომიშლიდა ან რა საფუძველი უნდოდა ამას. წითელი განთა სოფელში და ამა მუწუნათლავს რომ დამართოდა, რავე იქნებოდა; — უპასუხა გამოძიებელს გაკვირვებულმა თეიმურაზმა.

— არა, მე გეკითხები, რა საფუძველით მონათლე შენ შევილად?

— ამა ვის შევილათ მოენათლავდი ჩემ ბაღანას?..

— შენ დარწმუნებული ხარ, რომ შენი შევილია?

— რას მიბძანებ: ჩემია ამა რა?.. თეიმურაზი უფრო და უფრო განცვიფრებაში მოდიოდა, ვერ ვაგვო, რას ნიშნავდა ყველა ეს გამოკვლევა.

გასართობი ინდოეთში. სნაღვების ბრძოლა.

მალებული, მსუქანი კაცი იყო, პირზე კმაყოფილება ეხატებოდა.

— დიხ, მე ვახლავარ; — მიუგო თეიმურაზმა.

— ამა დაუძახეთ — მიმართა გამოძიებელმა მეორე მაგიდასთან მჯდომ კაცს და ისევ ჩახედა ქალაქში, — ეფროსინე აღმასხარის ასულს გოდორაძისას.

მწერალი სწრაფად წამოგარდა და შემოიყვანა ფასო.

— ბაღანი რეიზა მონათლეთო, გვიჩვიან, — შემოსვლი-

*) იხ. „ღამნაუავე“, № 233, 1904 წ.

სათანავ მიძახხა კოლს ვაოცებულმა, ოღნავ მოცინარე თეიმურაზმა.

— ლაპარაკი არ შეიძლება, — გააჩუმების გამომძიებელმა.

ფასო შეკრთა, დაბარბაცდა და შეკლარით გაფითრებული მიეკრძლო კედელს.

— გვართუენ? — დაიკვნესა მან რაღაც საშინელის სასოწარკვეთილებით.

გამომძიებელს როგორღაც კმაყოფილებით შეუთამაშდა ბაგები და ოღნავ გაიღიმა. მაგრამ ჩქარა ისევ მკაცრი შესახედობა მიიღო და ყველა კითხვები განუშეორა ფასოსაც.

— რა საფუძველით მონათლეთ ბავშვი თქვენ შეილათ?

— არ ვიცი! — წაიღულულა ფასომ.

— რავ არ იცი?.. წამოიწია წინ გაჯავრებულმა თეიმურაზმა.

— დაჩუმიდი, არ შეიძლება ლაპარაკი

ლაქის ქუჩაში უპოვნიათ დაგდებული ხალო — შობილი ბავშვი მამრობითის სქესისა, რომელიც პოლიციაში მოუყვანიათ და

კონტრ-ადმირალი კაბიშუაბ, რომელიც ვლადივოსტოვის ესკადრის დარჯობა.

დარაჯის თვითღვი გვერდელადის დახმარებით ბავშვი მიუბარბათი გასაზრდელად ამ დარაჯის ნათესავის კოლისათვის, ვასასი გვერდელადისათვის. 13 იმავე თვეს, ამაღლებს მგორედღეს, ვასასის მოსვლია კაცი ეფროსინე გოდროპისაგან, რომელიც სთხოვდა ვასასის, ბავშვიანთ ჩამოსულიყო მასთან. როცა ვასასი მისულა, ეფროსინე გოდროპისა დახვედრია ლოგინში მწოლარე, ავადმყოფი და უთქვამს ვასასისთვის... — გამომძიებელი შეჩერდა და შეხედა ფასოს, რომელიც გაფითრებული ძლივს-ღა იღვა ფეხებზე თეიმურაზი თვალგების ბრალით რაღაცას მოლოდინით მოლომენლად უგდებდა ყურს გამომძიებლის კითხვისა...

ეფროსინეს უთქვამს ვასასისთვის, — განაგრძო კითხვა გამომძიებელმა, — რომ ორსულად ვიყავი, ძროხამ წიხლი მკრა, მუცელი წამიხდა და მკვლარი ბავშვი გვშობე. ახლა ჩქარა ჩემი ქმარი ჩამოვა, არ მინდა, რომ იცოდეს და გეხვეწები, სთქვა, ვიოამ ბავშვი ჩემი ყოფილა. ნაძიძობასაც რამდენსაც იო-

სადგის წყვართებში. — სურათი ზაფხულისა.

კი! — დააჩუმა ისევ გამომძიებელმა. აიღო ქაღალდი, სადაც წედან სახელები ამოიკითხა და დიწყო: „1902 წ., 10 მაისს, ქა-

ხოვ, მოგცემო. ვასასი დთანხმებულა... — გამომძიებელი ოღნავ შესდვა, შეხედა დაკვირვებით ფასოს და დეკთხა.

— მართალია, რომ თქვენ იხმეთ და სთხოვეთ ვასასი გვერდელაჲს?

— კი, ბატონო, მართალია.

— თვარა მომატყუე?.. სხვისი ბალანაზა მახთიე ნაძი-
ძაობი?.. სხვის ბალანას მამსახურე?.. მოღერებულის მუშტე-
ბით და ღრიალით მივარდა თეიმურაზ კოლს, რომელიც იღვა ერთ ადგილას უძრავად, გაქცეებულვითო. გამომძიებელი და მწერალი მივარ-
დნენ, მაგრამ ის მაშინვე დაშოშ-
მინდა და გაჩერდა თავის ადგილას. —
მე არაფერი არ ვიცოდი, მე ჩემი
შვილი მეგონა... შინ არ ვყოფილ-
ვარ მაშინ, — სთქვა მან.

— ახა ყური დამიგდეთ! — მიმარ-
თა გამომძიებელმა ქალს და განა-
გრძო:

„1903 წ., აწ მღვდამარე აპრი-
ლის ორ რიცხეს, პოლიციის ბოქა-
ულმა მოპკითხა ბავშვი გვერდელაძის
კოლს, რომლისაგანაც მიიღო პასუ-
ხად, რომ ბავშვი თეიმურაზ და ეფ-
როსინე გოდორაძეებმა თორმეტ
ოქტომბერს, 1902 წელს მონათლეს
თავის შვილად და იანვარში, 1903
წელს, წაიყვანეს კიდეცაც თავის სა-
ხლში და ზრდიანო.“

— მართალია ეს? — დაეკითხა გა-
მომძიებელი ისევ ფასოს.

— კი, ბატონო, მართალია, მარა
ბალანას ხომ არ წამართუებენ?

— ჯერ თქვენ გაგასამართლებენ
და სხვისი შვილის მითვისებისთვის

— შენ თავისუფალი ხარ, რადგანაც შეცდომით მოქმე-
დობდი, შეგიძლია წახვიდე; შენი კოლი კი საქმის გარე-
ვმდის საპატიმროში უნდა გაეჯავნო, — მიუგო თეიმურაზს
გამომძიებელმა.

ფასო იღვა ისევ კედელთან გაფთვრებული, უძრავად.
თეიმურაზმა გადახედა ღმას ზიზლით
და მობრუნდა კარებისკენ გასასე-
ლელად.

— ბალანი, ბალანი გებრალე-
ბოდეს... ნუფერს უხამ... აფერ შუა-
ში... ნიაძხა ქმარს ფასომ, რაღაც
მოწყვეტილი, ხრიწიანი ცნესით,
წამოიწია ადგილიდან, უცებ ისევ
შესდგა და დახარა ძირის თავი.

— ბავშვის შვილება თუ გინდო-
დათ, თხოვნა უნდა მიგეცათ მახრის
უფროსისათვის, — თხორა გამომძიე-
ბელმა.

ბ ა ლ ა ნ ი ა ს ო ლ ო პ ა ზ ი ა ნ ა

(საკუთარს კარგპონდენტხანან.)

სტუდენტო.

გავიდა ნახევარი წელიწადი. ენკე-
ნისთვის მყუდრო, მშვიდობიანი ღლე
იყო. საპატიმროდან გამოჰყავდათ
გასაჯავნი ტყვეები. გამოიყენეს
ექვსი მამაკაცი და ერთი გამხდარი
პატარა ტანის ქალი. ყველას ნაც-
რის ფერი ხალათები ეცვა და შე-
ბოაკილი იყო. მხოლოდ ქალს არ
ჰქონდა ბორკილები და თავზე, რგვა-
ლი ქულის მაგივრად, მოსახვევი
ეხურა. ეს ქალი იყო ფასო, რომე-
ლიც გაასამართლეს და სხვის შვი-
ლის მითვისებისთვის ზოგიერთ უფ-
ლებებს დაჰპირებოდა და ერთის

გლეხი თახით.

გლეხი ღვავაკიე შეიღებით.

კანონის ძალით დიდი სასჯელი მოგელით, — მიუგო გამომძიე-
ბელმა, ჩაჯდა თავის განჯერ საეარქელში, რაღაც უთხრა მწე-
რალს და იმანაც ჩასწერა.

— მე ხომ არ მიმცემენ სამართალში, ბატონო? მე
აფერი არ ვიცოდი, — კითხვა მორიდებით თეიმურაზმა გამო-
მძიებელს.

წლით და ექვსის თვით დამნაშავეთა გამასწორებელ რაზმში
გაგზავნა ვალაუწყებელს. დღეს სხვა ტყვეებთან ერთად ისიც
ნიჭყავდათ. იქივე იდნენ „შეარაღებული პსტრაენიკები“ და
ჯარის კაცები.

— შემოუშვით ნათესავები! — გაისმა ვილაძის ხმა.
დიდი რკინის ქიშკარი კრაილით გაიღო და ტირილ-
ვებით შემოვიდა შეგჯუფებულ ნათესავების გროვა.

ფასო პირ-მოკუბული, წელში მოხრილი იდგა და გაფართოებულს, გაჩერებულს თვალებით გულ-გრილად გაი-
ცქირებოდა მომავალ ხალხისაკენ.

ის არავის არ მოელოდა. ოდნავ დაღარულ, დაბერებულ, მიშქრალბულ სახეზე არაფერი სურვილი და მღელღავარება არ იხატებოდა. იდგა ცოტა შე-
მალღებულზე და ტყვევსა და ჯარის კაცების თავს ზე-
ვიდან გაიციქრებოდა. უცებ შევტრია, გააფრთხოლა და გა-
წითლდა; საქაროდ ამოიფშე-
ნინა თვალღები და სწრაფ-
დ ისევ გვიხედა. ეჭოში შემოვიდა მიალიო, თეთრ-გარმელ წვევრა, ჩა-
ხიანი კაცი. „მამა-ჩემო,“ —
წარმო-სთქვა თითოღოთი ფასომ და ანგარიშ-მოშუტემულად გა-
ქანდა მისკენ, მაშინვე შეამ-
ნინა, რომ დედა ირ იყო იქ, მაგრამ მისი აზრი ამაზედ აღარ
შესერებულა, ადმღებულნი გა-
დაწყვეტილ გაიქცა გაშლილის
ხეღებით, უსიტყვოდ, რომ ჩა-
კონებოდა გულში ნუგეშად
მოვღენილი, თეთრ-წვევრა საყა-
რელ მოხუცს, ნამას.

— ჩემო გვირის შემარცხე-
ნლო, ჩემო ყოველი კვდრი-
დან ცოცხლითაი თავის მოშ-
რელო, რას ეხედავ ამას?... სირ-

ცხელით დედა შენი ველარ წამეფიყენე, — მოესმა ფასოს
შამის ბოხი ხმა და დიანასაყვედურით დაქნული ორივე
ხელი და თავში ცემა.

სიძე-სიდედრი ფოტოგრაფთან სურათის იღებენ

სიდედრა. შიდა, სიძე! სურათა ხელი მოგზაიო და ისე კადავ-
ღათ სურათი.

ფოტოგრაფი. არა, ბატონო! კე ბუნების წინააღმდეგი იქნება.

ფასო ერთბაშად შესდგა: მუ-
რე კვნება აღმოხდა დასურტე-
ულის გულიდან.

— აააა, ააა, აა, რიხა მო-
ლი, ქრეხა?... არ მომეკა-
როო... არ მომეკაროო... — და-
წვილა ქელმა რაღაც გულ-
საკლავად აკან კალმუხლის ხმით
მომტრიაოდა ბარბატიო. იქვე
გვერდით დანახა მართა, რომე-
ლიც სრულიად ვერ შეამჩნია
ამდენ ხანს: ფასო მივირდა ბე-
ბერს და მიეკრა გულზე.

— შენ ხარ ჩემი დედაც...
ჩემი მამაც... ჩემი ქმარიც...
ჩემი ყორიფილი... შენს მეტრ
არაკაცი მყავს, — ქეთინენდა
გულ-დათუტული ქალი და უფ-
რო და უფრო ეკვროდა ბე-
ბერს გულზე, რომელიც სიყვ-
როლით უსევამდა თავზე ხელს
და ეუბნებოდა:

— ღმერთი ახსენე, შეილო,
შენ დატანჯულო, ღმერთი,
ღმერთი მოგცემს შეღვივოს...
არ დაგტეხებს უნუგეშოთ: შეი-
ლო...

თემიურბაზ არ მოსულა ცო-
ლის გამოსამშვიდობებლად.

ნანო ნაკვამე.

— ქალო, ამ ზაფხულს სიდა მობასწდებით სსაკარავოდ
თქვენი აუადმუოფობის მოსარჩენად?

— შე ჯა ვრეუბი, რადგან რამდენიმე ახალკახა კაცი
გაუღინა და ჩემი ქმარიც აშუიკაბა მიდის...

— რა ამავეა? სმურბო მამქსმა წხუხისა, გათმო-
ქეცი, რომ ეთქველოთ.

— გთხოვთ მობასწდად ჯელან! თქვენ მოხვედით იმიტომ,
რომ დაარღვიოთ ტოლ-ქმრის მუღდროება:...

რედაქტორ-გამომცემელი ალ. ჯანადაძე.